

2019 Öğretim Yılında Maden Mühendisliği Programları

Bu ay içinde 2019-2020 öğretim döneminde üniversitelerde öğrenim göreceğ öğrenciler için programları ve kontenjanlarını gösteren “Tercih Kataloğu” yayınlandı. Katalogda maden ve cevher hazırlama mühendisliği ile ilgili yine şaşırtıcı gelişmeler var. Ancak YÖK’nun bunca yılın ardından yaptığı anlaşılmaz değişikliklerle artık bizleri şaşırtmıyor.

Yine Yeni Bölümler Açılmış

YÖK bu yıl da hiçbir mantıklı açıklaması olmayan değişiklikler yaparak maden mühendisliği bölümlerinin kimyası ile yine oynadı. Yıllardır madencilik sektörüne hizmet eden Adana Çukurova, Konya Selçuk (Kon.TÜ), Kütahya Dumlupınar ve Çanakkale Üniversitelerine kontenjan vermeyip, bu yıl öğrenci almazken, hiçbir akademik kadrosu bulunmayan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ise maden mühendisliği öğrenimine kazandırıldı(!). Daha önce kontenjan verilmeyen Adana Bilim ve Tek., Sivas Cumhuriyet ve Isparta Süleyman Demirel Üniversitelerine bu yıl yeniden kontenjan tahsis edildi.

Bilgi alabilmek amacıyla internet sitesine girdiğimiz Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi’nde henüz (erişim. 19.07.2019) mühendislik fakültesi altında maden mühendisliği bölümü bulunmamaktadır. Yani üniversitenin web sitesinde böyle bir bölümün açıldığına dair herhangi bir bilgi yok. Üniversite sınavına giren öğrencilerin puanlarının açıklandığı ve kısa bir sürede tercih yapmaları beklenen bu öğrenciler, Sütçü İmam Üniversitesi Maden Mühendisliği bölümü hakkında hiçbir bilgiye sahip değiller. Sadece YÖK’nun Tercih Katalogunda bölümün kontenjanı 21 olarak görünmekte, profesör, doçent ve doktor kadrolarında hiçbir akademisyenin olmadığı anlaşılmaktadır.

Bu yıl öğrenci kontenjanı tahsis edilen bir diğer üniversitede de Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi’dir. Önceki yıllarda kontenjanını dolduramadığı gerekçesi ile kapanma noktasına gelen maden mühendisliği bölümünde dahiyane(!) bir çözüm bulunarak daha önce ayrı ayrı jeofizik, jeoloji ve maden mühendisliği olarak öğrenci alan bölümler geçtiğimiz yıl ilk kez yer bilimleri mühendisliği bölümü çatısı altında öğrenci almaya başlamıştır. Konuyla ilgili olarak açıklama yapan fakülte dekanı Prof. Dr. Serdal Terzi, yer bilimleri mühendisliği bölümünün ilk olarak kendi üniversitelerinde açılmasından memnuniyet duyduklarını belirterek, “Bu yıl 30 artı 1 okul birincisi öğrenci alacağız. İlk yıl tüm öğrenciler birlikte bir program izleyecek, Jeoloji, Jeofizik ve Maden Mühendisliği hakkında bilgi sahibi olacak. İlk yılın sonunda ise öğrenciler başarı ve istek durumlarına göre bölümlerini seçecek ve seçtikleri bölümden mezun olacak” ifadelerini kullanmıştır. Ancak bu denemenin de başarılı olduğu söylenemez. Açıldığı ilk yıl çok düşük puanlarla 31 kontenjanın bulunduğu bölüme sadece 3 öğrenci yerleşmiştir.

Geçen yıl yaşanan bu durumun ardından bu yıl Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi’nde eskiye dönülerek maden, jeoloji ve jeofizik bölümleri tekrar eğitime başlamıştır. YÖK’nun, üç yıl boyunca kontenjanlarını dolduramayan bölümlerin kapatılacağı (bu bilgiyi teyid edemedim) kararının ardından bir yıl yer bilimleri mühendisliği gibi palyatif bir çözüm bulan Süleyman Demirel Üniversitesi’ne bu yıl 21 kontenjan tahsis edilmiştir. 1987 yılında kurularak 30 yılı aşkın bir süredir maden mühendisliği eğitimi verilen Sivas Cumhuriyet Üniversitesi de kontenjanını dolduramadığı gerekçesi ile 2015 yılında öğrenci almamıştır. Bir yıl ara verdikten sonra tekrar öğrenci almaya başlayan ve aynı sıkıntıyı yaşayan Cumhuriyet Üniversitesi, üç yılın ardından bu yıl 21 kontenjanı ile öğretime tekrar başlamıştır.

Kontenjan ve Doluluk Sorunu

Tüm mühendislik branşlarında olduğu gibi maden mühendisliğinde de YÖK tarafından belirlenen kontenjanlarda doluluk sıkıntısı yaşanmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda YÖK'nun MF başarı sırası 240.000'den daha fazla olan adayların mühendislik branşlarını seçemeyecekleri kararının ardından tercihlerde son sıralarda yer alan maden mühendisliği kontenjanları da boş kalmaya başlamıştır. Birçok bölüm minimum kontenjan olan 11'den dahi az öğrenci almakta, bazı bölümlere de hiçbir öğrenci yerleşmemektedir.

2010 yılında toplam 1.762 kontenjanı ile tavan yapan maden mühendisliği bölümlerinde doluluk oranı % 90,79 olmuştur. Yıllar içinde peyder pey düşen kontenjanlarla geçtiğimiz yıl 547 (cevher dahil) olmuş ancak konulan barajın da etkisi ile doluluk oranı % 59,78 olarak gerçekleşmiştir. Gerek kontenjan sayılarının çokluğu gerekse de doluluk oranları yüksek olan iki büyük kentimizdeki toplam 5 programı bu hesabın dışında bıraktığımızda doluluk oranının % 34,59 olduğu görülmektedir. Yani; Ankara ve İstanbul'u hesabın dışında bırakırsak diğer bölümlerdeki kontenjanların 1/3'ü bile dolmamaktadır.

2019-20 öğrenim yılında kapanan programlara ve % 59'luk doluluk oranına rağmen kontenjanlar tekrar arttırılmış ve çeşitli üniversitelere tahsis edilen 30 ekstra kontenjan ile 577'ye çıkarılmıştır. Daha önce öğrencilerin tercih etmedikleri bazı programlar bu yıl tekrar öğrenci almaya başladıklarında minimum kontenjan olan 10'un iki katı kontenjanla öğrenime başlayacaklardır. Geçtiğimiz yıl sadece bir öğrencinin kayıt yaptırdığı maden mühendisliği programı ise bu yıl kontenjan arttırmıştır.

Tablo : Üniversitelerin 2019 Öğrenim Yılı Program ve Kontenjanları

	Kontenjan 2019	Kontenjan 2018	Yerleşen 2018	Taban Puanı	Başarı Sırası
Afyon Kocatepe Üni.	11	11	2	252,3	Dolmadı
Çanakkale 18 Mart Üni		11	1	261,1	Dolmadı
Çukurova Üni..		11	3	248,4	Dolmadı
Dokuz Eylül Üni.	62	82	36	248,2	Dolmadı
Dumlupınar Üni.		11	2	251,2	Dolmadı
Eskişehir Osmangazi Üni.	31	30	16	248,7	Dolmadı
Hacettepe Üni.	62	62	62	291,7	173.192
İstanbul Teknik Üni.	62	62	61	317,2	130.822
İstanbul Üni.	72	62	59	248,1	Dolmadı
Karadeniz Teknik Üni	21	21	11	252,7	Dolmadı
Muğla Sıtkı Koçman Üni.	21	21	9	248,2	Dolmadı
Orta Doğu Teknik Üni.	62	62	62	357,7	84.709
Selçuk Üni. (Kon.TÜ)		11	1	262,9	Dolmadı
Şirnak Üni.	16	16	0	0	Dolmadı
Bülent Ecevit Üni.	16	11	1	353,4	Dolmadı
Cevher Hazırlama Müh.	62	62	62	297,7	161.750
Sütçü İmam Üni.	21				
Sivas Cumhuriyet Üni.	21				
Isparta Sül. Demirel Üni.	21				
Adana Bilim Tek. Üni.	16				

Bir Hayal Kırıklığı; Cevher Hazırlama Mühendisliği

İTÜ'ne bağlı olarak 2008 yılında kurulan ve 2010 yılında öğrenci alan Cevher Hazırlama Mühendisliği bölümü; “sektörün ihtiyacı olduğu, gelecek yıllarda madenciliğin branşlaşmaya yöneleceği ve uzmanlaşma çağının gereği” olduğu iddiaları ile açılmıştı. Öğrenci almaya başladığı ilk dört yıl boyunca maden mühendisliği branşından daha yüksek puanlarla öğrenci kabul eden bu bölüm son yıllarda İTÜ'nde maden, jeoloji ve jeofizik mühendisliğinin de gerisine düşmüştür. İlk açıldığı yıllarda başarı sırası 74.000 olan öğrenciyi kabul eden Cevher Hazırlama Mühendisliği, geçtiğimiz yıl 162.000 başarı sıralamasından öğrenci almıştır. Bu durum Cevher Hazırlama Mühendisliği'nin geleceği ve gerekliliği hakkında tereddütleri olan kesimleri haklı çıkarmaktadır.

Sonuç Yerine

YÖK bu yıl da bizleri şaşırtmayarak, tüm yüksek öğrenim programlarına uyguladığı absürd uygulamalardan maden mühendisliği programları da nasibini almıştır. Yıllardır hedeflenenin ve varılmak istenilen sonucun ne olduğu anlaşılamayarak, bu yıl da yine farklı bir uygulama ile karşı karşıya kaldık. Bir tür hülle yapılarak üç yıl içinde kontenjanlarını dolduramadığı gerekçesi ile bir yıl öğrenci almayan maden mühendisliği programları tekrar açılmakta, yıllardır kontenjanlarını dolduramayan bölümlerde kontenjan artırımına gidilmekte, hiçbir madencilik ve yerbilimleri birikimi olmayan üniversitelerde maden mühendisliği programları açılmakta, akademisyeni, kadrosu ve hatta üniversite web sitesinde dahi bulunmayan bölümler maden mühendisliği eğitimine hazırlanmaktadır.

Yıllardır bu sorunları yazmaktan bıktım. Artık sözün bittiği yerdeyiz.

Nadir Avşaroğlu
Maden Mühendisi
Temmuz - 2019